

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
Завідувач кафедри
к.філол.н, доц. Камишова Т.М.

(протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Виробнича практика (прекладацька) для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Галузь знань:	<u>03 Гуманітарні науки</u>
Спеціальність:	<u>035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</u>
Освітня програма:	<u>Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська (першого рівня вищої освіти)</u>

Запоріжжя, 2022

Розробники: Камишова Т.М., кандидат філологічних наук, доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Т.М.Камишова

Робоча програма виробничої практики (перекладацької) для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня складена відповідно до освітньої програми підготовки за спеціальністю 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, галузі знань 03 “Гуманітарні науки”.

1. Мета практики: виробнича практика (перекладацька) має на меті реалізацію теоретичних знань здобувачів в галузі перекладу, відповідних практичних умінь, прищеплення досвіду самостійної перекладацької діяльності.

Завдання практики формулюються відповідно галузі перекладацької діяльності:

1. Комунікативна (письмовий переклад) передбачає забезпечення письмової комунікації у різних галузях господарства, науки і культури, а саме: здійснення письмового перекладу спеціалізованих, науково-популярних, суспільно-політичних, художніх та науково-технічних текстів; користування сучасними методами збирання і обробки інформації.

2. Комунікативна (усний переклад) включає забезпечення усної комунікації у різних галузях господарства, науки і культури, а саме: здійснення усних перекладів різних видів (усного послідовного, двостороннього та синхронного перекладу); здійснення комунікації в рамках переговорів; користування сучасними методами збирання і обробки інформації.

3. Професійно-перекладацька (усна та письмова офіційно-ділова комунікація) полягає у забезпеченні усної та письмової комунікації в межах діяльності перекладача-референта і перекладача-менеджера або діяльності перекладача-консультанта в державних та недержавних організаціях; вивірення тексту перекладу в межах діяльності перекладача референта.

4. Науково-дослідницька (в галузі лінгвістики, перекладознавства, літературознавства) полягає у застосуванні методів проведення наукових досліджень та проведення аналізу мовних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності.

5. Теоретико-лінгвістична (забезпечення взаємозв'язку теоретичного і практичного аспектів мови та перекладу) передбачає застосування теоретичних моделей в процесі перекладу для вирішення різноманітних перекладацьких завдань та забезпечення взаємозв'язку теоретичного та практичного аспектів в процесі здійснення перекладів.

6. Зв'язки з громадськістю (забезпечення підвищення загальної мовної культури громадян) полягає в участі у публічних лекціях, виступах, читаннях

лекцій, виступах у пресі, по радіо і на телебаченні, а також ділове листування.

7. Використання міжнародних інформаційних систем та технологій включає пошук інформації з використанням глобальних інформаційних мереж та автоматизованих інформаційно-пошукових та довідникових систем із застосуванням сучасних технологій, а також роботу з базами даних.

2. Перелік програмних компетентностей, які набуваються під час практики:

Інтегральна компетентність

ІК1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності спеціальності (ФК) Загально-професійні (базові)

ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників

та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12 Здатність до організації ділової комунікації.

3. Заплановані програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо. **ПРН 6.** Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної

філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

4. Бази проходження практики.

№	База практики	№ договору/угоди, дата укладання	Дата закінчення терміну дії договору/угоди
	Приватні та державні підприємства міста та області	–	–

5. Зміст практики

Опис навчальної практики

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, освітня програма	Характеристика практики
<u>Кредитів:</u> 9 <u>Загальна кількість годин</u> – 270 <u>Тижневих годин:</u> 7,5	<u>Рівень вищої освіти</u> – перший (бакалаврський) <u>Галузь знань</u> – 03 Гуманітарні науки <u>Спеціальність</u> – 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська <u>Освітня програма</u> – Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська (першого рівня вищої освіти);	<u>Назва практики:</u> виробнича практика (перекладацька) <u>Семестр:</u> 8 <u>Термін проходження практики:</u> 6 тижнів <u>Вид контролю:</u> диф.залик

Програма виробничої практики.

БЛОК I. Письмовий переклад

Тема 1. Письмовий переклад

1. Порівняльний аналіз першотвору з перекладом на матеріалах економічних, технічних, політичних, юридичних та художніх текстів.

1.2. Порівняльний аналіз першотвору з перекладом на матеріалах суспільнополітичних, юридичних, економічних, технічних, художніх текстів, патентної документації та інших типів тексту (переклад 25-30 сторінок).

2. Виконання на комп'ютері різних видів перекладу з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну:

2.1. виконання повного перекладу;

2.2. виконання вибіркового перекладу;

2.3. виконання описового перекладу (змісту, заголовків, ключових слів, підзаголовків).

2.4. Виконання на комп'ютері різних видів перекладу з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну, а саме: повного (з заданою адаптацією), вибіркового, описового (зміст, заголовки, підзаголовки, ключові слова), перекладу-аналізу, перекладу-синтезу (переклад 20-30 сторінок).

3. Написання та переклад ділових паперів з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну (автобіографія, запрошення, оголошення, лист-вітання, лист-співчуття, лист вдячності, лист- вибачення, лист-звернення за інформацією тощо).

3.1. Написання та переклад ділових паперів з іноземної мови на рідну і навпаки:

3.2. написання автобіографій;

3.3. написання і переклад запрошень і оголошень;

3.4. переклад листів вдячності, звернення, вітання, співчуття тощо.

4. Самостійне виконання повного перекладу з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну науково-технічних, суспільно-політичних, економічних (контракт) та інших типів тексту.

5. Написання анотації на статті, опубліковані іноземними мовами.

6. Виконання коректорської та редакційної правки тексту (три мови).

7. Написання, переклад та відправлення факсу.

БЛОК II. Усний переклад

Тема 2. Усний переклад

2. Здобувачі IV курсу здійснюють усний послідовний переклад з іноземної мови на рідну і навпаки (перша мова) з голосу чи з аркуша з можливим записом на аудіо - чи відеоплівку:

2.1. переклад промов урочистих засідань;

2.2. переклад політичних дискусій;

2.3. переклад ділових бесід;

- 2.4. переклад телефонних розмов;
- 2.5. переклад фрагменту фільму;
- 2.6. переклад науково-технічних текстів.

БЛОК III. Науково-дослідницька робота

Тема 3. Науково-дослідницька робота

Під час перекладацької практики здобувачі ведуть пошукову роботу й добір ілюстративного матеріалу для написання курсових і дипломних проектів.

1. Укладання картотеки з питань перекладознавства. Оформлення бібліографії.
2. Критичний аналіз статті, монографії, АКД з конкретної проблематики, що є темою курсового чи дипломного дослідження.
3. Рецензування перекладів.
4. Укладання двомовних та багатомовних словників.
5. Робота над створенням хрестоматії з перекладознавства, добирання матеріалів, систематизування їх і створення банку комп'ютерних даних.

Індивідуальні завдання, екскурсії під час практики (за наявності)

№ з/п	Індивідуальне завдання, тема екскурсії
1.	Парк імені М.Горького (історія створення парку)
2.	Краєзнавчий музей міста Мелітополь
3.	Кам'яна могила

6. Форми і методи контролю.

Опитування, спостереження, співбесіда, усне тестування згідно матеріалів звіту, диференційований залік. Навчальні досягнення здобувачів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи з перекладацьким матеріалом на базі практики, так і в кінці ВІП.

Форма контролю – диференційований залік.

7. Вимоги щодо оформлення звітної документації про проходження практики.

Для звітування здобувач вищої освіти готує зошит з усіма записами практичних дій впродовж виробничої перекладацької практики, виконаними індивідуальними завданнями, самостійною роботою тощо.

Після завершення перекладацької практики кожен здобувач подає керівникові такі документи:

- підписану і завірену керівником установи розгорнуту характеристику здобувача-практиканта і виконаних ним видів роботи та рівня їх виконання;
- щоденник проходження перекладацької практики;
- звіт про види перекладу, що виконував здобувач, їх інтенсивність та особисті зауваження і побажання щодо виконаних перекладів;
- два письмових переклади з іноземної мови на українську і навпаки (1 друкований аркуш перша мова, половину друкованого аркуша друга іноземна мова);
- глосарій незнайомих слів і виразів;
- список використаної літератури.

Після завершення практики і подачі здобувачами звітної документації деканат визначає термін заліку, де керівник заслуховує кожного здобувача, проводить аналіз його роботи, визначає позитивні та негативні моменти, виставляє здобувачу загальну оцінку за перекладацьку практику.

8. Критерії оцінювання.

Навчальна практика, яка входить до складу інтегрованої навчальної дисципліни, оцінюється за 100-бальною шкалою, а рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне.

Розподіл балів, які отримують здобувачі Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C	задовільно	
64–73	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Підведення підсумків (звітні конференції, круглі столи тощо)

1. Оформлення звітної документації.
2. Подання звітів з практики керівнику.

3. Отримання заліку.

10. Перелік навчально-методичної літератури

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білозерська Л.П. Термінологія та переклад. – Вінниця: Нова Книга, 2010.
2. Борисенко И. И. Английский язык в международных документах и дипломатической корреспонденции / И. И. Борисенко, Л. И. Евтушенко. – К. : Вища школа, 1992.
3. Гайнічеру О.І. Поезія і мистецтво перекладу. – К.: Дніпро, 1990.
4. Деловая переписка по-английски. – Рига: НПА Балтия, 1991.
5. Деловая переписка по-английски. – Часть 2. – Рига: НПА Балтия, 1991.
6. Етика ділового спілкування. – Київ, 1999.
7. Задорожній Е.М, Задорожній С.Е. Робота секретаря-референта в іноземних фірмах. – К., 1996.
8. Зимомря М. Основи теорії та практики перекладу. – Ужгород: В-во УжДУ, 1985.
9. Зимомря М., Білоус О., Зимомря І. Інтерпретація тексту мовою мети. Навчально-методичний посібник. – Дрогобич, 2007.
10. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури на українську мову: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова Книга, 2002.
11. Кияк Т.Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова): підручник / Т. Р. Кияк, О. Д. Огуй, А. М. Науменко. – Вінниця: Нова Книга, 2006.
12. Кобякова І. К. Навчати перекладу: навч. посіб./ І. К. Кобякова. – Суми: СумДУ, 2013.
13. Коптілов В. Теорія і практика перекладу / В. Коптілов. – Київ: Юніверс, 2002.
14. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства: підручник / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2008.
15. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник / І. В. Корунець. – Вінниця: Нова Книга, 2003.
16. Краснова Л. В. До проблеми аналізу та інтерпретації художнього твору / Л. В. Краснова. – Дрогобич: ТЗОВ «Вимір», 1997.
17. Куліченко В.Л. Ділові папери та документи підприємницької діяльності. – К., 1996.
18. Кучер З. Практика перекладу. Німецька мова / З.І. Кучер, М.О. Орлова, Т.В. Редчиць. – Вінниця: Нова книга, 2013.

19. Міщенко Л. А. Посібник з художнього перекладу до курсу «Теорія і практика перекладу» / Л. А. Міщенко, О. М. Турченко. – Вінниця: Нова книга, 2003.
20. Науменко А. М. Аналіз-зіставлення / Нові підходи до вивчення й викладання філології у вищій школі. – Запоріжжя: ЗДУ, 1998. – С. 51 – 66.
21. Палеха Ю. Организация современной деловой коммуникации. – К., 1995.
22. Чередниченко О. І. Теорія і практика перекладу (французька мова) / О. І. Чередниченко, Я. Г. Коваль. – К. : Либідь, 1995.
23. Швачко С.О. Проблеми синхронного перекладу. – Вінниця: Вид-во «Фоліант», 2004.
24. Щигло Л. В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова: навч. посіб. / Л. В. Щигло. – Суми: Сумський державний університет, 2015.
25. Advances in written text analysis / Ed.: M. Coulthard. – L., N.Y.: Routledge, 1994.
26. Aniko Gergely Culinaria Hungary /trans. from Hungarian by Karen Green, Mo Croasdale and others// published: Tandem Verlag GmbH, 2017.
27. D. Hymes The concept of communicative competence revisited. *Thirty years of linguistic evolution (Edited by Martin Putz)*, 1992. P. 31-59.
28. D. Hymes Models of the Interaction of Language and Social Life : Toward a Descriptive Theory. *Intercultural Discourse and Communication: the essential readings* (Edited by Scott F. Kiesling, Christiana Bratt Paulston). Blackwell Publishing, 2005. P. 4-17.
29. Korunets I.V. The course of the theory and practice of translation. – К.: Vyssh.sk., 1986.
30. Translation Algorithms: Introduction to Translation Formaliyation. – Kyiv: Tvim inter, 1998.
31. Munday J. Introducing translation studies. Theories and applications. – L., N.Y.: Routledge, 2004.
32. Newmark P. A textbook of translation. – Harlow (Essex, England): Pearson Education Ltd, Longman, 2004.
33. Rick Steves Best of Eastern Europe / Publisher: Travel Guide, 2017,
34. Rick Steves Great Britain /Rick Steve// Publisher: DK Eyewitness Travel, 2018.
35. Selver P. The Art of Translation Poetry. – London: Baker, 1966.
36. The Hidden Europe: What Eastern Europeans Can Teach Us (Wanderlearn Series) by Francis Tapon / francis Tapon// Publisher: Wonder Learn series, 2018.
37. W. Koller The Concept of Equivalence and the Object of

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Англо-український словник [уклад. М. І. Балла]. – К.: Освіта, 1996. – Т. 1. – 1996.
2. Англо-український словник [уклад. М. І. Балла]. – К.: Освіта, 1996. – Т. 2. – 1996.
3. Зимомря М., Лопушанський В., Шевців Р., Зимомря І. Німецько-український розмовний практикум. – Дрогобич: Коло, 2004.
4. Мирам Г.Э. Переводные картинки. Профессия: переводчик. – К.: Ника-Центр, 1999.
5. Cowie A. P. Oxford Dictionary of Current Idiomatic English. – Oxford University Press, 2009.
6. Hornby A. S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / A. S. Hornby, Sally Wehmeier. – Sixth edition. – Oxford University Press, 2001.
7. Wahrig. Illustriertes Wörterbuch [Red. Dr. B. Varnhorn u.a.]. – München: Bertelsmann Lexikon Verlag GmbH, 2001.

Інформаційні ресурси

1. <https://tourinform.org.ua/>
2. <https://www.ukhospitality.org.uk/?>
3. <https://www.ricksteves.com/>